

VAINAS APZIŅA

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒLĀS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 3:8-13; 1. Jāņa 1:9; Ps. 32; 1. Tim. 4:1,2; Mat. 26:75; Rom. 8:1.

ATMIŅAS PANTS:

"Ja Tu, Kungs, gribi noziegumus pielīdzināt, kas gan, ak, Kungs, lai pastāv? Bet pie Tevis ir piedošana, lai Tevi bīstas." (Psalms 130:3,4)

Vainas apziņa ir viena no sāpīgākajām un paralizējošākajām emocionālajām pieredzēm. Tā var radīt kaunu, bailes, bēdas, dusmas, ciešanas un pat fizisku saslīmšanu. Lai gan bieži tas ir nepatikami, Dievs var lietot šīs jūtas, lai vadītu grēciniekus pie nožēlas krusta pakājē, kur viņi var atrast piedošanu, pēc kuras tie jau sen ilgojas. Tomēr reizēm vainas apziņas mehānisms liek justies cilvēkam vainīgam arī tādās lietās, kurās viņš nemaz nav atbildīgs, kā tas ir, piemēram, attiecībā uz dzīvi palikušajiem pēc kādas avārijas vai bērniem no šķirtas laulības.

Bet, ja vainas apziņa ir pamatota, tā kalpo kā sirdsapziņa. Vaina rada pietiekami lielu diskomfortu, lai liktu cilvēkam kaut ko darīt lietas labā. Atkarībā no personīgās izvēles vainas apziņa var būt galēji postoša, kā tas bija Jūdas gadījumā, vai arī galēji pozitīva, kā tas bija Pētera gadījumā.

Šonedēļ mēs pētīsim četrus Bībeles notikumus, kur atklājas vainas apziņa, lai labāk saprastu šo procesu un uzzinātu par to vairāk. Mēs varam redzēt, kā Kungs var lietot vainas apziņu mūsu labā, ja tā ir pareizi ievirzīta. Patiešām, ļoti daudz kas ir atkarīgs no mūsu attieksmes pret vainas apziņu, ko izjūtam, un no tā, ko mēs izvēlamies ar to darīt.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām sabatā, 29. janvārī.

KAUNS

Izlasi 1. Moz. 3:8-13. Kā Ādams un Ieva izrādīja vainas apziņu, ko viņi piedzivoja? Kas Ādama reakcijā bija sevišķi slikts? _____

Vainas apziņa bija pirmā kaitīgā emocija, ko izjuta cilvēce. Drīz pēc tam, kad Ādams un Ieva bija grēkojuši, viņu uzvedība mainījās. Viņi "paslēpās starp dārza kokiem Dieva tā Kunga priekšā" (8. p.). Tā bija vēl neredzēta reakcija, kas norādīja, ka viņiem ir bailes no sava Tēva un Drauga un ka tajā pašā laikā viņiem ir kauns sastapt Viņu. Līdz grēkākrišanai viņiem bija prieks par Dieva klātbūtni, bet tagad, Viņam tuvojoties, tie paslēpās. Skaistā saite bija pārrauta. Bez bailēm un kauna viņi izjuta arī skumjas, īpaši pēc tam, kad viņi skaidri apzinājās briesmīgās sekas, ko izraisīja viņu nepaklausība.

Ievēro Ādama un Ievas vārdus – "sieva, ko tu man devi" un "čūska mani pievīla". Vainas apziņa izraisa šķietami automātisku reakciju, noveļot vainu uz kādu citu vai arī ar argumentiem attaisnojot sevi. Zigmunds Freids, psihoanalīzes pamatlicējs, nosauca šo reakciju par "projicēšanu" un pierādīja, ka cilvēki pārnes jeb projicē savu vainu uz citiem vai uz apstākļiem, lai atvieglotu savu vainas nastu. Šo projicēšanu sauc par aizsardzības mehānismu. Bet vainas uzvelšana citiem negatīvi ietekmē savstarpējās attiecības un rada barjeru Dieva piedošanas saņemšanai. Īstais risinājums ir uzņemties pilnu atbildību par savu rīcību un meklēt Vienīgo, kurš var nodrošināt brīvību no vainas apziņas. "Tad nu tiem, kas ir Kristū Jēzu, nav vairs nekādas pazudināšanas." (Rom. 8:1)

Reizēm cilvēki cieš no vainas apziņas nepareizu iemeslu dēļ. Tuvi noziedznieku radnieki, kādā lielā katastrofā vai nelaimē dzīvi palikušie un nesen šķirtu laulību bērni ir tipisks piemērs tam, kas lielākajā daļā gadījumu ir nepamatota vainas apziņa. Cilvēki šajās situācijās ir jāpārlicina, ka viņi nevar nest atbildību par citu cilvēku uzvedību vai par neparedzamiem starpgadījumiem. Ja kādā reizē viņi patiešām ir vainīgi, viņiem vajadzētu nest atbildību par savu rīcību, meklēt piedošanu pie tiem, kurus viņi ir ievainojuši, un tad cieši turēties pie daudzajiem Bībeles apsolījumiem: "Cik tālu ir riti no vakariem, tik tālu Viņš atliek mūsu pārkāpumus nost no mums." (Ps. 103:12)

Kā tu reaģē, kad esi vainīgs? Vai tu tāpat kā Ādams ātri vaino citus savā nepareizajā rīcībā? Kā tev vajadzētu iemācīties uztvert savu kļūdaino rīcību un tad Dieva žēlastībā turpināt dzīvot? _____

JĀZEPA BRĀĻU PĀRDZĪVOJUMS

Kādi sirdsapziņas pārmetumi vēl bija saglabājušies Jāzeпа brāļu sirdīs? 1. Moz. 42:21. Ko mēs no tā varam par viņiem uzzināt? _____

Vainas apziņa ir saistīta ar konkrētiem notikumiem pagātnē. Reizēm tas ir tikai kāds tēls vai īss acumirklis, kas atkal un atkal atgriežas atmiņā. Citreiz kāds pagātnes notikums uzbrūk sapņos vai murgos. Iespējams, pusaudža Jāzeпа tēls, lūdzot vecākajiem brāļiem saglabāt dzīvību, uzplaiksnīja Jēkaba dēlos atkal un atkal.

Kā vēl vainas apziņa ietekmēja Jāzeпа brāļus? 1. Moz. 45:3. _____

Cilvēki, kurus nomoka vainas apziņa, domā par to atkārtoti, apraudot to, ko viņi ir izdarījuši, baidoties no sekām un ieslīgstot pašpārmetumos.

Šāda apcere rada vienlaicīgi ciešanas, neapmierinātību un dusmas par to, ka neesi rikojies citādi. Diemžēl nav svarīgi, cik daudz laika tiek veltīts šīm domām, jo pagātne paliek nemainīga. Ir vajadzīga nožēla un piedošana. Jāzepā parādās cēls raksturs, un viņš piedāvā piedošanu, iedrošinot pārtraukt dusmoties uz sevi. Viņš pārliecina, ka notikumu gaita ir saistīta ar Dieva nodomu glābt daudzas dzīvības. Dievs bija spējīgs viņu ļauno rīcību izlietot labā nozīmē, tomēr tas neizmainīja faktu, ka viņi bija vainīgi briesmīgā noziegumā.

Kā šajos pantos atklātais palīdz tikt galā ar vainas apziņu? Jēk. 5:16, 1. Jāņa 1:9. _____

Visi grēki sagādā sāpes grēciniekam un Dievam. Daudzos grēkos ir iesaistīti arī citi cilvēki. Ir jāstrādā pie katra trīsstūra gala (Dievs – citi – es), lai atrisinātu nepareizu rīcību pagātnē. Jānis mums raksta, ka Dievs ir gatavs piedot un šķīstīt mūs no visas netaisnības. Savukārt Jēkabs aicina mūs izsūdzēt cits citam savus grēkus. To mums vajadzētu darīt, sevišķi tiem, kuriem esam izdarījuši pāri.

Pazemīga nožēla ir vienīgais veids, kā atbrīvoties no vainas apziņas. "Tavi grēki var būt kā kalni. Bet, ja mēs pazemosim savu sirdi un izsūdzēsīm grēkus, uzticoties krustā sistā un augšāmceltā Pestītāja nopelnam, Viņš piedos mums un šķīstīs mūs no visas netaisnības. (..) [Viņa taisnošanas darbs] ir miers, un tā iespaids padara mierīgu un dod drošību mūžīgi." (E.Vaita "Apustuļu darbi", 566. lpp.) Kas tev ir jānoželo, lai piedzīvotu šeit apsolīto? _____

"IZKALTUŠAIS" SPĒKS

Izlasi 32. psalmu! Ko tas mums māca par vainas apziņu un nožēlu? Ko Dāvids domāja ar vārdiem – "kamēr es klusēju"? Kas notiek, ja kāds klusē? Kā Dāvids atbrīvojās no vainas apziņas? _____

Godīga nožēla ir laba dvēselei un acīmredzot arī miesai. Dāvida valoda skaidri norāda uz to, ka viņa garīgā vainas apziņa bija izraisījusi arī fiziskas sāpes: kauli panīka (3. p.) un spēks izsīka (4. p.). Mūsdienu veselības speciālisti atzīst šo saistību starp psiholoģisku stresu un fizisku saslimšanu. Izteiciens "psihosomatiska saslimšana" ir kļuvis par viņu leksiku jau vairākus desmitus gadu, un tas nozīmē, ka fiziskas saslimšanas simptomus lielā mērā ir izraisījis psiholoģisks process. Pie nesēnākiem atklājumiem psihoneiroimunoloģijas laukā pieder secinājums, ka garīgajam stāvoklim ir noteicoša loma, vai ķermenis ir pasargāts vai arī to apdraud slimība.

Vainas apziņa, tāpat kā jebkura cita spēcīga kaitīga emocija, izraisa tūlītējas izmaiņas uzvedībā un, saglabājoties ilgstoši, tā var iznīcināt fizisko veselību. Bet tiem, kas pazīst Kungu, nav nekādas vajadzības pakļaut sevi riskam. Dāvida liecība atklāj pretlīdzekli vainas apziņai: "Tad es atzinos tev savos grēkos. (..) Un tu piedevi man manu grēku vainu." (5. p.)

Tādējādi Kunga brīnišķīgā piedošana var izdzēst kaunu, sirdsapziņas pārmetumus, skumjas un bezcerību, ko izraisa vainas apziņa, un tā vietā ienāks prieks un laime (11. p.).

Izlasi 1. Tim. 4:1,2. Ko viņš domā, sakot, ka "sirdsapziņa ar kauna zīmi iededzināta"? _____

Pāvils brīdina Timoteju no personām, kas mācīs ticīgajiem dīvainas mācības. Viņi to darīs tāpēc, ka viņu pašu sirdsapziņa ir "iededzināta kā ar karstu dzelzi" (2. p., NIV). Kā ar uguni var piededzināt nervu galus un padarīt dažas ķermeņa daļas nejutīgas, tā arī sirdsapziņa var tikt piededzināta: **(a)** ar pareizu principu atkārtotu pārkāpšanu, kamēr izzūd apziņa, ka esi rīkojies nepareizi, **(b)** ar spēcīgām ārējās vides ietekmēm, kas liek cilvēkam raudzīties uz ļaunu ar vienaldzību vai pat uzskatīt to par labu.

Vai ir kaut kas tāds, kas tevi kādreiz uztrauca, bet tagad vairs ne? Pie vainas varbūt ir iededzināta sirdsapziņa? Pamēģini apstāties un pārdomāt to, kas nesatrauca tavu sirdsapziņu, bet kam varbūt vajadzētu satraukt. _____

RŪGTAS ASARAS

Viena no lielākajām vainas apziņas izpausmēm aprakstīta Mat. 26:75. Kas padarīja Pētera vainas apziņu tik lielu? Vai tu kādreiz esi piedzīvojis/-usi kaut ko līdzīgu? Ja jā, ko tu vari mācīties no šī gadījuma, lai neizdarītu līdzīgu kļūdu? _____

Divos gadījumos Pēteris apliecināja savu nodomu būt stingram un nekad neaizliegt savu Meistaru. Viņa otrais apgalvojums tika izteikts pat pēc tam, kad Kungs bija pravietojis, ka Viņš tajā pašā naktī aizliegs Viņu trīs reizes. Dažas stundas vēlāk divas sievietes atpazīna Pēteri kā Jēzus mācekli, un viņš noliedza Kungu abas reizes. Tad augstā priesteru kalpi atpazīna viņu, un viņš izsaucās: "Nē, es tas neesmu."

Ievēro, ka apsūdzētāji (sievietes, kalpi) kontekstā ir atklāti ka zemu sociālo grupu pārstāvji. Šo faktu var pieskaitīt pie Pētera kauna un vainas apziņas vēlāk.

Tomēr izšķirošais ir tas, ka Pētera asaras lika viņam nožēlot, izmainīt sirdi un pa īstam atgriezties, vienalga cik sāpīgs ir šis process. Reizēm tas ir tieši tas, kas vajadzīgs: mums ir jāredz sevi, kādi mēs patiešām esam, kas ir mūsu sirdīs un uz kādu nodevību mēs esam spējīgi. Tad mēs kritīsim, salūzīsim kā Pēteris Kunga priekšā.

"Asarām aptumšotu skatu viņš [Pēteris] devās uz vientuļo vietu Ģetzemanes dārzā un pakrita pie zemes tur, kur brīdi iepriekš viņš bija redzējis pakritušu savu Kungu, kad Viņš lielās mokās svīda asins sviedrus. Pēteris dziļā nožēlā atcerējās, ka viņš gulēja tad, kad Jēzus šajās briesmīgajās stundās lūdza Dievu. Viņa lepnā sirds lūza, un grēku nožēlošanas asaras slacināja zāli, kuru nesen atpakaļ sārtoja Dieva mīļā Dēla asiņainās sviedru lāses. Pēteris atstāja dārzu kā jaunatgriezts cilvēks. Tagad viņš bija gatavs parādīt žēlastību kārdinātiem. Viņš bija pazemots un spēja just līdzī vājiem un maldīgiem." – (E.Vaita "Liecības draudzei" 3. sēj., 416. lpp.)

Apustuļu darbu grāmatā atrodam neapšaubāmu liecību, ka Pēteris bija izmainīts. Viņa sludināšana, vadišana un brīnumu darišana bija neparasta un daudzus veda pie izglābšanas. Viņa darbs bija arī draudzes kā Kristus miesas dibināšana. Viņa nāve, kā to Jēzus bija paredzējis Jāņa 21:18, tika uztverta kā pagodinājums, jo viņš nomira tādā pašā nāvē kā viņa Meistars.

Kā tavi pašā kritieni un kļūdas ir padarījuši tevi jutīgāku pret citu cilvēku kļūdām un kritieniem? Kā tu, ņemot vērā savas sāpes, vari iemācīties pakalpot citiem līdzīgā situācijā? _____

PILNĪGA PIEDOŠANA

“Tad nu tiem, kas ir Kristū Jēzū, vairs nav nekādas pazudināšanas.” (Rom. 8:1)
 Ko šis pants mums apsola? Kā mēs varam padarīt to par savu apsolījumu? _____

Dieva piedošana ir tik liela, tik dziļa un tik plaša, ka nav iespējams to izprast pilnīgi. Pat vislabākā cilvēcīgā piedošana nav salīdzināma ar Dieva piedošanu. Viņš ir tik pilnīgs un mēs esam tik samaitāti, bet tomēr caur dievišķo aizgādību, ko Dievs pats ir mums sagādājis Jēzū, mēs visi varam saņemt pilnīgu piedošanu tajā pašā brīdī, kad ticībā un pakļāvībā Kungam pieprasām sev šo apsolījumu.

Izlasi šos trīs Bībeles pantus! Kā tie palīdz tev saprast Dieva piedošanu?

Ps. 103:12 _____

Jes. 1:18 _____

Mīhas 7:19 _____

Bībele lieto alegorijas no konkrētām un pazīstamām dzīves jomām, lai palīdzētu mums saprast sarežģītu jēdzienu nozīmi. Sniegs un vilna ir labi salīdzinājumi baltumam, jūras dziļums ir dziļākā vieta, ko mēs varam iedomāties, un nekas nevar ģeogrāfiski būt tālāk viens no otra kā austrumi no rietumiem. Tomēr tās visas ir nepilnīgas alegorijas Dieva piedošanai.

Elstovas klosteri ir logs ar vitražu, kurā atainota Džona Banjana "Svētceļnieka gaita". Kristietis, kas ir centrālais tēls, ir redzams pazemojies krusta pakājē. Viņa smagā vainas nasta veļas nost no pleciem, sniedzot neapprakstamu atvieglojumu dvēselei. Kristietis saka: "Es to vairs neredzēju." Nasta bija pazudusi. Tās sagādātās sāpes, mokas, raizes un kauns bija pazudis uz mūžīgiem laikiem. Mūsu nepilnības, savtības un postošo attiecību dēļ mums ir ļoti grūti saprast Dieva pilnīgo piedošanu. Mēs to varam vienkārši pieņemt ticībā un lūdzot: "Kungs, es pazemīgi nožēloju savus grēkus Tavā priekšā un pieņemu Tavu piedošanu un šķīstīšanu. Āmen."

Kā mēs varam būt droši, ka mūsu grēki ir piedoti, ja mēs nejutām, ka tie ir piedoti? Kāpēc mēs varam ticēt, ka mums ir piedots, neskatoties uz mūsu jūtām?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Kad grēks cīnās par virskundzību cilvēka sirdī, kad šķiet, ka vainas apziņa nospiež dvēseli un apgrūtina sirdsapziņu, kad neticība aptumšo prātu, kurš liek plūst gaismas stariem? Kam ir pietiekami žēlastības, lai izskaustu grēku un kurš sniedz dārgo piedošanu, kurš atlaiž visus mūsu grēkus, izraidot tumsu un padarot mūs cerības un prieka pilnus Dievā? – Jēzus, grēkus piedodošais Glābējs. Viņš joprojām ir mūsu Aizstāvis Debesu pagalmos, un tiem, kuru dzīves ir apslēptas ar Kristu Dievā, ir jāceļas un jāspīd, jo Kunga godība ir uzlēkusi pār tiem.” (E.Vaita “Bible Training School” (Bībeles apmācības skola), 1915. gada maijs)

“Ja tu esi izdarījis pārkāpumu pret savu draugu vai tuvāko, tev ir jāatzīst sava nepareizā rīcība, bet viņa pienākums ir tev bagātīgi piedot. Tad tev jāmeklē piedošana pie Dieva, jo brālis, kuru tu esi ievainojis, ir Dieva īpašums. Ievainojot viņu, tu esi grēkojis pret viņa Radītāju.” (E.Vaita “The Faith I Live By”, 128. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Mao kundze, bijušā Ķīnas komunistu vadītāja Mao Tse-Tung sieva, dzīvoja pastāvīgās bailēs visu to slikto lietu dēļ, ko viņa bija darījusi. Viņa bija tik paranoiska, tik pilna baiļu, ka jebkurš negaidīts troksnis, jebkuras pēkšņas skaņas viņai izsauca aukstus sviedrus vai dusmu lēkmi. Tas pat aizgāja tik tālu, ka viņa lika saviem kalpiem nožogot viņas teritoriju, lai tajā nelidotu putni un viņai nevajadzētu klausīties to dziesmās. Lai gan šis gadījums ir ekstrēms, ko tas mums māca par vainas apziņas spēku izpostīt mūsu dzīvi?

2. Kādu padomu tu dotu cilvēkam, kurš cīnās ar vainas apziņu par pagātnes grēkiem, kas saka, ka ir pieņēmis Kristu, bet tomēr vēl joprojām nespēj atbrīvoties no vainas apziņas? Kā tu varētu viņam palīdzēt?

3. Ceturtdienas vielā ir dots tēlainais Dieva piedošanas apraksts. Lai grupas locekļi izdomā savas metaforas, lai aprakstītu piedošanas dziļumu, ko Jēzū atrod tie, kas to pieņem.

4. Vai pasaulē, kurā neeksistē Dievs, varētu eksistēt vainas apziņa? Apspriediet savas atbildes!

5. Kā mēs šonedēļ redzējam, Dievs var lietot vainas apziņu, lai vadītu mūs pie ticības un nožēlas. Vai ir vēl kādi "labumi", ko mums dod vainas apziņa? Ja jā, tad kādi?